

M E R K U R I U S Z

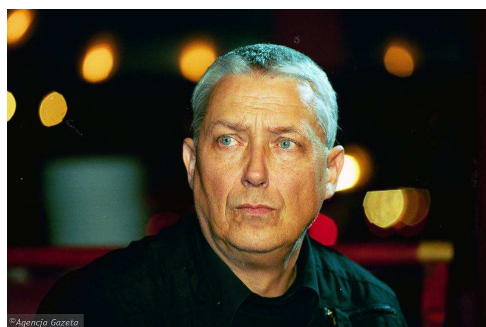
3/ 2017 (rocz. XII)

Notka wstępna

Marzec stał się w tym roku miesiącem dość dramatycznym. Zmarł Wojciech Młynarski, z czeskich osobistości pożegnaliśmy Miloslava kardynała Vlka (84), scena kulturalna straciła dwie znaczące osobistości – piosenkarkę Věre Špinarovą (65) i długoletnią dyrektorkę teatru lalkowego Spejbla i Hurvínka, Helenę Štáchovą. W nocy z wtorku, 28. 3. na środę, 29. 3. polski konsulat w Łucku na zachodzie Ukrainy został ostrzelany z granatnika. Szczęśliwie nikt nie ucierpiał. Na rubież wschodnie Polski przesunęły się wojska NATO, transport wzbudzał duże zainteresowanie a jeśli wierzyć mediom, to Warszawa przyjęła żołnierzy gorąco. Dużo do myślenia daje też postawa rządu polskiego w stosunku do ponownego wyboru Donalda Tuska na szefa Unii Europejskiej. Również zachowanie prezydenta Czeskiej Republiki związane z pożegnaniem Miloslava kardynała Vlka w mych oczach było karygodne, bez jakiegokolwiek noblesy tak wysokiego dostojnika. Prezydent obrażony aż za grób z powodu różnic zdań nie uszanował osobę Prymasa Czech posyłając tylko wieniec, który miał być uszanowaniem dla funkcji kardynała, ale nie dla, jak się prezydent wyraził, pana Vlka. Zachowanie warte robotniczych przywódców, czas których, myśleliśmy, że minął. Jeszcze bym chciał zwrócić uwagę szanownych czytelników na inicjatywę pisma ZWROT wydawanego w Czeskim Cieszynie, które przygotowało służbę dla tych, którzy niepewni są niektórych założeń języka polskiego pod nazwą pogotowie językowe. Jak do pogotowia można dotrzeć – niżej. I jeszcze jedna informacja – Polski Komitet Olimpijski otworzył rekrutację na XXIV Polonijny Sejmik Olimpijski – szczegóły również niżej.

Władysław Adamiec

Wojciech Młynarski nie żyje

Urodził się 26 marca 1941 w Warszawie, w rodzinie inżyniera rolnego, zarządcy majątku w Kobylankach niedaleko Mińska Mazowieckiego Mariana Młynarskiego i jego żony Magdaleny z domu Zdziechowskiej. W półtora roku po nim na świat przyszła jego siostra, Barbara, późniejsza aktorka, poetka i popularyzatorka kultury polskiej w Szwajcarii. Stryjecznym dziadkiem obojga był kompozytor, dyrygent i skrzypek Emil Młynarski, z kolei mężem ciotki Neli został znany pianista Artur Rubinstein. Tradycje muzyczne były silne także w rodzinie matki

Młynarskiego, m.in. jej siostra Maria Kaczurbina, żona rentgenologa Adama Kaczurby, została po II wojnie światowej kompozytorką piosenek dla dzieci.

Ojciec Młynarskiego zmarł w 1943 i jego matka powróciła wraz z dziećmi do domu rodziców w podwarszawskim Komorowie, okazałej willi Zdziechowskich przy ówczesnej ulicy Słowackiego 6 (numer współczesny: 8). Tam przyszły autor piosenek spędził dzieciństwo, w młodości jego sąsiadką była m.in. Maja Komorowska. Pierwsze wiersze pisał już w dzieciństwie, reżyserował także przedstawienia w których występował wraz z kuzynkami. Z kolei podczas nauki w Liceum Ogólnokształcącego im. Tomasza Zana w Pruszkowie pisał wiersze w sposób humorystyczny dokumentujące życie szkoły, które następnie deklamował lub odśpiewywał podczas comiesięcznych

apeli porannych. W 1957 Młynarski zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Na czwartym roku studiów, w roku 1960 Młynarski włączył się w nurt kultury studenckiej i wkrótce stał się jednym z najlepiej rozpoznawalnych jej twórców, a z perspektywy następnych dziesięcioleci – także za jednego z najwybitniejszych, obok Agnieszki Osieckiej, Jonasza Kofty, Michała Tarkowskiego, Jacka Kleyffa i Janusza Weissa. Przed szerszą publicznością zadebiutował jeszcze w tym samym roku w teatrze klubu studenckiego „Hybrydy”; wkrótce potem Jan Pietrzak, podówczas kierownik Studenckiego Teatru Hybrydy, zaoferował mu przygotowanie programu kabaretowego w tym samym klubie. Napisany i wyreżyserowany przez Wojciecha Młynarskiego program kabaretowy *Radosna gęba stabilizacji* miał premierę w listopadzie 1962. Program dostrzegła krytyka, cieszył się też sporym powodzeniem wśród publiczności. W maju 1963 premierę miał kolejny program, również stworzony przede wszystkim przez Młynarskiego: *Ludzie to kupią*. Przedstawienie po raz kolejny okazało się sukcesem: frekwencja była spora, program nagrodzono także na Ogólnopolskim Przeglądzie Kabaretów Studenckich. Młynarski pozostał związany z „Hybrydami” do końca studiów pod koniec 1963 roku. Za namową Romana Orłowa, swojego brata ciotecznego i jednocześnie kompozytora, postanowił spróbować swoich sił jako profesjonalny autor piosenek.

Wielkim sukcesem okazał się dla Młynarskiego II Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu, w którym jego piosenki wygrały w obu głównych kategoriach: w kategorii piosenki rozrywkowo tanecznej wygrała *ex aequo* piosenka duetu Orłow-Młynarski *Z kim ci będzie tak źle jak ze mną* śpiewana przez Kalinę Jędrusik, z kolei Krystyna Konarska wygrała w kategorii piosenki literacko-aktorskiej utworem *Spalona ziemia*, także tych samych autorów.

III edycja festiwalu okazała się dla Młynarskiego jeszcze większym sukcesem: w kategorii piosenka estradowa *ex aequo* zwyciężyły dwie jego piosenki: śpiewane przez niego samego *Światowe życie* oraz *Polska miłość* w wykonaniu Hanny Skarżanki. Młynarski odebrał także nagrodę Rady Naczelnej ZSP dla najlepszego wykonawcy piosenki studenckiej oraz wyróżnienie za piosenkę *Trochę miejsca* (muz. Piotr Figiel).

W latach 60. współpracował z wieloma kabaretami literackimi, m.in. z założonym wspólnie z Maciejem Zembatym Dreszczowcem (1963–1964), Owcą, U Lopka (1963) i Dudkiem (1965–1975 i ponownie w latach 1988–1990). Utwory z tego okresu to m.in.: *W Polskę idziemy*, *Po prostu wyjedź w Bieszczady*, *Ludzie to kupią*, *W co się bawić*.

W latach 1964–1966 pracował również w Redakcji Rozrywki Telewizji Polskiej. Stworzył wówczas cykl *Porady sercowe*, w tym utwór *Polska miłość*, a także piosenkę *Niedziela na Głównym* (1964) nawiązującą do *Dimanche à Orly* Gilberta Bécaud. Również dla Telewizji Polskiej napisał w 1968 libretto do operetki Marka Sarta *Butterfly cha-cha*. W 1964 ożenił się z aktorką Adrianną Godlewską, w rok później urodziła się ich pierwsza córka, Agata; młodsza, Paulina, przyszła na świat w 1970. Pod koniec dekady Młynarski zajmował się głównie twórczością literacką, jego wiersze i teksty drukowała m.in. „Filipinka”.

W tym okresie zaczął również występować z autorskimi recitalami, podczas których prezentował własne piosenki i tłumaczenia piosenek innych artystów we własnym wykonaniu. Podczas pierwszych tournée po Polsce występował wspólnie z Aliną Janowską, później z Joanną Rawik, wreszcie z Igą Cembrzyńską.

W latach 70. zaczął pisać większe formy, zwłaszcza libretta operowe i musicalowe. W 1972 na scenie Teatru Wielkiego w Łodzi odbyła się premiera *Henryka VI na łowach*, opery Wojciecha Bogusławskiego, do której Młynarski napisał zupełnie nowe libretto, natomiast muzykę zaadaptował Jerzy Dobrzański z dwóch oper Karola Kurpińskiego: *Lucyfer* i *Jadwiga, królowa Polski*. W 1976 premierę w Warszawskiej Operze Kameralnej miała opera *Kalmora* Kurpińskiego, również z nowym librettem pióra Młynarskiego.

Do końca dekady stworzył także słowa i piosenki do musicali *Cień*, *Awantura w Recco*, *Wesołego powszedniego dnia* (do muzyki M. Małeckiego), *Nędzy uszczęśliwionej epilog* (do muzyki Jerzego Derfla), i *Niedopasowani*, czyli *Goliath i Wieloryb* (wspólnie z Krzysztofem Dzikowskim, muz. Marek Sart). Był także autorem nowych librett lub tłumaczeń musicali *Życie paryskie* Jacques’a Offenbacha, *Jesus Christ Superstar*, *Huśtawka*, *Fantasics*, *Chicago* i *Kabaret*.

W 1976 był jednym z sygnatariuszy Memoriału 101 polskich intelektualistów protestujących przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Młynarski niemal od początku kariery miewał problemy z cenzurą w PRL. Już w 1968 próbował opatrzyć swoją piosenkę *Lubię wrony* poważnym komentarzem, że – wbrew jej słowom – polskie wrony faktycznie na zimę odlatują na południe, natomiast do Polski przylatują wrony z krajów ówczesnego ZSRR.

Cenzor nie zezwolił na „ujawnienie takich informacji”. Ostatecznie nazwisko Młynarskiego znalazło się na specjalnej liście, na której umieszczono autorów pod szczególnym nadzorem cenzury.

W 1979 na świat przyszło trzecie dziecko Młynarskiego, Jan Młynarski, późniejszy kompozytor muzyki elektronicznej, multiinstrumentalista i wokalista.

Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce zastało Młynarskiego i Jerzego Derfla w Szwajcarii, gdzie obaj przebywali na zaproszenie siostry Młynarskiego, Barbary. 13 grudnia 1981 dali zaplanowany wcześniej koncert w Domu Polskim w Zurychu, który przerodził się w demonstrację solidarności z Polakami. Podczas tego samego wyjazdu Młynarski odwiedził też po raz ostatni Artura Rubinsteina w jego domu w Genewie. Choć wielu artystów korzystało z okazji, by pozostać na stałe na emigracji, Młynarski podjął decyzję o powrocie; do Warszawy przyleciał 27 stycznia 1982, ostatnim na wiele miesięcy samolotem łączącym Warszawę z zagranicą.

W odpowiedzi na bojkot, jakim wielu ludzi kultury objęło występy w Telewizji Polskiej w czasie stanu wojennego, Młynarski wraz z prof. Bohdanem Korzeniewskim i prof. Zbigniewem Raszewskim wystąpił z Rady Artystycznej Związku Artystów Scen Polskich, za co w 1986 ponownie został objęty zakazem występów i publikacji.

Mimo kłopotów z cenzurą w 1987 uhonorowany został Nagrodą Ministra Kultury i Sztuki za całokształt twórczości. Rok później, wspólnie z wieloletnim partnerem scenicznym Jerzym Derflem, otrzymał nagrodę kulturalną „Solidarności” za recital *Róbmymy swoje* i za tytułową piosenkę, która stała się jednym z nieformalnych hymnów opozycji demokratycznej.

31 stycznia 2003 w Teatrze Ateneum odbyła się premiera przygotowanego przez Magdę Umer widowiska *Młynarski, czyli trzy elementy*, będącego swoistym hołdem dla autora piosenek na czterdziestolecie jego pracy artystycznej. W listopadzie tego roku Młynarski dał również cykl benefisów pod wspólnym tytułem *Czterdziecia*. Koncerty podsumowywały cztery dekady twórczości Młynarskiego, prezentowały zarówno jego najdawniejsze piosenki, tłumaczenia piosenek innych autorów, jak i najświeższe śpiewane felietony komentujące aktualną sytuację w Polsce i na świecie. Wybór piosenek został później wydany na płycie CD pod tym samym tytułem.

Teksty autorstwa lub w przekładzie Wojciecha Młynarskiego zostały zamieszczone w książce *Moje ulubione drzewo, czyli Młynarski obowiązkowo* wydanej w 2007 przez Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”.

24 września 2007 ukazała się płyta zespołu *Raz, Dwa, Trzy Młynarski* złożona w całości z interpretacji piosenek zarejestrowanych podczas koncertu w studio imienia Agnieszki Osieckiej. W kolejnych miesiącach płyta dotarła do pierwszego miejsca na liście najczęściej kupowanych płyt w Polsce, a następnie status złotej i platynowej płyty. Album uzyskał także nagrodę Fryderyka 2008 dla najlepszego albumu muzyki popularnej.

W 2013 r. odbyła się I edycja Festiwalu Twórczości Wojciecha Młynarskiego w Sopocie z udziałem artysty.

W styczniu 2017 r. ukazał się zbiór jego wierszy i piosenek *„Od oddechu do oddechu”*.

Wg Wikipedii Władysław Adamiec

190-ta rocznica śmierci Ludwiga van Beethovena

Ludwig van Beethoven (ur. 15-17 grudnia 1770 w Bonn, zm. 26 marca 1827 w Wiedniu) – kompozytor i pianista niemiecki, ostatni z tzw. klasyków wiedeńskich, a zarazem prekursor romantyzmu w muzyce, uznawany za jednego z największych twórców muzycznych wszech czasów.

Urodzony w Bonn, na terenie dzisiejszych Niemiec, już w młodości przeniósł się do Wiednia, gdzie rychło uzyskał reputację pianisty wirtuoza, a następnie wybitnego kompozytora. Mimo że około 25. roku życia zaczął tracić słuch, okazał wielką siłę ducha i nie zaprzestał tworzenia (do czasu również wykonywania) swoich dzieł, nawet w okresie całkowitej głuchoty.

W historii muzyki stanowi centralną postać pogranicza klasycyzmu i romantyzmu. Jego twórczość wytyczyła kierunek rozwoju muzyki na cały XIX wiek. Światową popularność Beethoven zawdzięcza przede

wszystkim swym dziewięciu symfoniom, choć równie przełomowe było znaczenie jego sonat i wariacji fortepianowych oraz muzyki kameralnej, przede wszystkim kwartetów

smyczkowych. Muzyka Beethovena łączy intensywność uczuć z doskonałością formy; wyraża się w niej apoteoza wolności i godności jednostki, woli życia, heroizmu, zmagania z losem oraz radości i powszechnego braterstwa.

Najważniejszym osiągnięciem Beethovena było wyniesienie muzyki instrumentalnej ponad dominującą wówczas muzykę wokalną – na pozycję najwyższej dziedziny sztuki. Dotychczas muzykę instrumentalną traktowano z niewielkim poważaniem, ponieważ nie naśladowała rzeczywistości. Dzięki Beethovenowi stała się ona najważniejszą sztuką epoki romantyzmu.

Doprowadził do szczytowego punktu rozwoju wszystkie przejęte gatunki muzyczne (poza operą i pieśnią), w tym symfonię, koncert, kwartet smyczkowy, sonatę, wariację.

Wg Wikipedii Władysław Adamiec

Muzyka bez granic

W dniu 22 marca br., Ambasada we współpracy z Klubem Polskim w Pradze oraz IP, zorganizowała koncert „Muzyka Bez Granic”, podczas którego wystąpiła sopranistka K. Maczek-Rynkowska, przy akompaniamencie pianisty Filipa Maciborskiego. Artyści zaprezentowali pieśni kompozytorów epoki romantyzmu (Robert Schumann, Clara Schumann, Hugo Wolf, Johannes Brahms), ale także pieśni epok późniejszych, w tym wspaniałe polskie kompozycje autorstwa Karola Szymanowskiego (Nade mną leci w szafir morza, czy Uwoz mamó), Franciszka Maklakiewicza (Kocham Cię), Mieczysława Karłowicza (Pamiętam ciche, jasne, złote dni), czy Karola Mrozczyka (Jest drożyna). Zarówno polska, jak i czeska część publiczności szczególnie bardzo ciepło przyjęła brawurowe wykonanie polskich utworów. Koncert liryki wokalne w reprezentacyjnej Sali Balowej Ambasady RP, zgromadził ok. 120 osób, głównie przedstawiciele tutejszej Polonii oraz sympatyków Klubu Polskiego w Pradze, ale także szerokiego grona czeskich ośrodków opiniotwórczych i tutaj. Instytucji współpracujących z placówką: m.in. przedst. Akademii Nauk, Biblioteki Narodowej Klementinum, Biblioteki Słowiańskiej, jak również przedstawiciele polskiego biznesu.

Występ polskich artystów został wysoko oceniony. Bardzo nastrojowe, poetyckie, aranżacje zostały nagrodzone licznym brawami. Zarówno wokalistka K. Maczek-Rynkowska, jak i pianista Filip Maciborski są absolwentami Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

Obydwoje zdobyli już kilka prestiżowych nagród. Sopranistka jest przy tym stypendystką Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Warto wspomnieć, iż Koncert w Ambasadzie został zrealizowany dzięki wsparciu finansowemu miasta Bydgoszczy.

Marzena Ewa Krajewska, Radca – Minister

Karnawał w Łyse nad Łabą

25 lutego 2017 r. w siedzibie Klubu Polskiego w Łysej nad Łabem pożegnaliśmy karnawał. Gospodarzem wydarzenia była Mariola Světlá - prezes sekcji Klubu Polskiego. Tego wieczoru można było spróbować domowych wypieków i wyśmienitych specjałów kuchni polskiej przygotowanych przez uczestników zabawy. W karnawałowy nastrój wprowadziły kolorowe stroje oraz rytmiczna muzyka. Popisy taneczne i wspólne śpiewanie piosenek zapewniły dobry humor i wspaniałą atmosferę. Wszyscy bawili się znakomicie. Była również okazja do wykonania sobie pamiątkowych zdjęć w karnawałowych przebraniach. Niestety radosna zabawa musiała się w końcu skończyć. Jednak przeżyte wspomnienia na długo pozostaną w pamięci. Dziękujemy Wszystkim za wspólną zabawę!

Agata – gość karnawału

Pragnę podziękować za zaproszenie na tradycyjne spotkanie karnawałowe połączone z „tłustym czwartkiem”, które odbyło się w sobotę, 25. lutego w

dziękujemy za miłe i wesołe spędzenie kończącego się karnawału. Dziękujemy również za fotografie, które są przypomnieniem opisanych chwil rzadkich w dzisiejszym świecie. Życzę wiele dobrego i radości oraz dalszych pomysłów na następne programy.

Jadwiga Adamiec

Mamy dla was wspaniałą wiadomość! Redakcja „Zwrotu” otwiera Pogotowie Językowe. Jeśli zatem macie wątpliwości, jak napisać coś poprawnie po polsku, piszcie do nas.

Swoje zapytania możecie wysyłać na adres [pogotowie.jezykowe@zwrot.cz](mailto:jezykowe@zwrot.cz). Trafia one do językoznawcy Ireneusza

Hyrnika, absolwenta Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Ostrawskiego, który postara się rozwiązać wasze wątpliwości językowe.

Nasza oferta jest skierowana do polskich organizacji, szkół, ale też do osób prywatnych z Zaolzia, które chcą posługiwać się poprawnym językiem polskim. Oczywiście nie robimy tłumaczeń, ani korekt. Nie będziemy też odrabiali zadań domowych uczniów polskich szkół.

Mamy nadzieję, że dzięki tej inicjatywie znikną z naszego języka takie kwiatki, jak np. „wstępne dobrowolne”, czy „tombola”, imprezy zaś będą się odbywały regularnie a nie „prawidłowo co miesiąc”.

Dajcie znać o naszej inicjatywie znajomym!

Z A P R A S Z A M Y

Następne spotkanie Klubu Polskiego w Pradze
odbędzie się w czwartek, 27 kwietnia o godzinie 17,
w DMN, Vocelova 3, Praga 2

Zgłoszenia na Sejmik Olimpijski

Otwieramy rekrutację na XXIV Polonijny Sejmik Olimpijski PKOl oraz III Polonijne Mistrzostwa Świata w Żeglarstwie. Tegoroczny Sejmik odbędzie się w Toruniu w dniach 22-29 lipca 2017 roku i będzie w pełni skorelowany z Polonijnymi Igrzyskami Sportowymi. Zakwaterowanie dla uczestników przygotowaliśmy w hotelu Copernicus, położonym nad brzegiem Wisły, w pięknym otoczeniu, 5 minut od Starego Miasta i wielu jego atrakcji. Załączamy również kartę zgłoszenia/ankietę, która będzie podstawą do wpisania na listę i jednoczesnego zobowiązania udziału Państwa w tym dla nas istotnym wydarzeniu.

Na program składa się 6 bloków tematycznych:

1. Blok konferencyjny, w którym szczególnie zajmiemy się problematyką polskiego i polonijnego sportu, jego osiągnięć, porażek, podsumowań pracy polonijnych organizacji i perspektyw ich rozwoju;
2. Blok sportowy z III Mistrzostwami Świata Polonii w Żeglarstwie (rozgrywane regaty na Wiśle lub w przypadku niskiego stanu wody na Zalewie Włocławskim) i tradycyjny już mecz piłkarski - uczestnicy kontra władze Torunia;
3. Blok turystyczny, w którym chcemy zaprezentować najciekawsze fragmenty Torunia, okolic i szerzej regionu, w tym również pokazanie najnowszych sportowych obiektów Torunia;
4. Ofertę rekreacji i odnowy przygotowanej w hotelowym SPA;
5. Nocne i nie tylko Polaków rozmowy i "dysputy";
6. Czas dla Państwa, czas wolny dla Waszego zagospodarowania i wykorzystania.

Jak więc z obszerności tematyki Sejmiku wynika będziemy mieli nad czym popracować i o czym dyskutować. Liczymy na Waszą kreatywność, inicjatywę i wiele ciekawych informacji z Waszej polonijnej działalności.

Koszt wpisowego do udziału w Sejmiku ustalono na poziomie 1400 PLN. Jednocześnie, ze względu na sugestie z lat poprzednich wypełnienie karty zgłoszenia traktujemy, jako potwierdzenie udziału i zobowiązanie poniesienia kosztów pobytu na Sejmiku. Jednocześnie informujemy, że mamy ograniczoną liczbę miejsc i o zamknięciu listy uczestników zdecyduje kolejność zgłoszenia, tym samym może się okazać, że osoby zgłaszające się przed samym wydarzeniem mogą nie dostać potwierdzenia uczestnictwa.

Informujemy również, iż PKOl wystąpił do Senatu RP o przyznanie dofinansowania na XXIV Sejmik Polonijny i III Mistrzostwa Świata Polonii w Żeglarstwie w postępowaniu konkursowym na realizację zadania publicznego. Decyzję w tym zakresie zostaną ogłoszone przez Kancelarię Senatu pod koniec marca br. Mamy nadzieję, że nasz Wniosek znajdzie uznanie w tym Konkursie, a przyznanie środków pozwoli na zrealizowanie programu zgodnie z zakładanymi planami.

Zapraszamy do udziału.

Karta zgłoszenia na www.olimpijski.pl

W razie pytań prosimy o kontakt z p. Hanną Starzyńską, tel.: (22) 5603700, e-mail: hstarzynska@pkol.pl lub p. Adamem Pietroniem, (22) 5603706, e-mail: apietron@pkol.pl.

Redakcja: Władysław Adamiec

Na internetowych stronach Klubu Polskiego są umieszczone wszystkie numery Merkuriusza Klubu Polskiego w formacie PDF. Można z nich korzystać i pobierać.